

Referat fra møte med Rådgivende utvalg i Stabbursdalen nasjonalpark og landskapsvernområde

Møtested: Stabbursnes Naturhus og Museum

Dato: 10.02.2022

Tidspunkt: 17:30 – 21:00

Deltakere fra Rådgivende utvalg:

NAVN

Einar Asbjørnsen	Finnmarkseiendommen
Rolf Trygve Johnsen	Stabbursdalen grunneierforening
Geir Wulff	Dilljávre veilag
Hans Arne Wulff	Stabbursdalen sameierlag/ Rávtošvuomi siida
Ann-Britt Birkeli	Stabbursnes & Omegn Bygde- og Turlag
Gjermund Thomassen	Stabbursddalen leirskole/ Stabbursdalen Lodge
Marit Holm Pettersen	Naturvernforbundet/ Porsanger Guiding
Nils Roger Pettersen	Naturvernforbundet/ Porsanger Guiding
Gry Ingebretsen	Stabbursnes Naturhus og Museum
Trygve Nygård	Glød Explorer AS
Anne Lovise Næss Gaup	Skáiddeduottar siida
Ragnhild Oline Eliassen	Mearrasiida kompetansesenter
Mona Skanke	Styreleder Stabbursdalen npst.
Robert Wilhelmsen	Styremedlem Stabbursdalen npst.
Grete-Liv Olaussen	Styremedlem Stabbursdalen npst.
Karoline Salmila	Nasjonalparkforvalter
Daniel Boberg Leirbakken	Statens naturoppsyn

Robert Wilhelmsen, Hans Arne Wulff, Trygve Nygård og Anne Lovise Næss Gaup deltok over Teams. Nestleder Kåre Ivar Olli deltok ikke på møtet.

Trygve Nygård kunne ikke delta lengere enn til kl. 18.00

Referat

Styreleder ønsket velkommen til Rådgivende utvalg (RU). Dette er et oppfølgingsmøte fra møtet før jul. Styreleder informerer om møtet styret har hatt med Porsanger kommune og at miljøvernministeren skal bli invitert til Porsanger kommune. Styreleder uttrykker viktigheten av innspill til styret fra Rådgivende utvalg, slik at styret bedre kan forvalte området med lokal tilnærming. Det er ønsket at tilrettelegging og forvaltningstilpasninger skal skje til det beste for lokalbefolkningen.

Glød Explorer, Trygve Nygård:

Han synes det er underlig at nasjonalparkstyret går inn for at DNT kan ferdes fritt i parken - med (betalende) gjester - mens de må søke og få godkjenning før de kan gjøre det samme med Glød Explorer AS. Han ser ikke logikken i det all den tid vi opererer der på samme grunnlag. (Glød Explorer AS er Miljøfyrtårn-sertifisert med høyt utdannede guider, som er ansatt og har lønn - mens DNT kan gå inn der med ikke-betalte turledere, men betalende gjester).

Finnmarkseiendommen, Einar Asbjørnsen:

Parkeringslommen som er i dag, er trafikkfarlig.

For tilretteleggingstiltak i nasjonalparken er det mulig å søke Finnmarkseiendommen om midler som bidrag på prosjekter.

Mener at det ikke vil fungere å velge ut en leder i RU, siden dette er en sammensatt gruppe med mange forskjellige brukerinteresser. Alle er forskjellige, og alle må få anledning til stille på lik linje. Det vil bli mer byråkratisering av å sørge for at dette opprettholdes til enhver tid slik at alle blir hørt i enhver sammenheng.

For å øke informasjonsflyten kan man f.eks. ha åpne styremøter som streames, slik som det gjøres i FeFo.

Dilljávre veilag, Stabbursdalen sameielag og Stabbursdalen grunneierforening:

Det ble sendt inn dokumenter med innspill fra disse tre representantene i RU til Stabbursdalen nasjonalparkstyre som ble mottatt av styret den 10. februar 2022. Disse vedlegges referatet. De forhåndsinnsendte innspillene ble detaljert gjennomgått under møtet.

Stabbursdalen sameierlag, Hans Arne Wulff:

Foreslår at parkeringsplassen i enden av Lompolaveien flyttes litt lenger inn slik at man unngår mye snø og brøyteutgifter.

Dilljávri veilag, Geir Wulff:

Vernet har ført til større innskrenkning enn hva som var forespeilet lokalbefolkningen. På vernetidspunktet ble det lovet at vernet skulle sikre samisk kultur, bosetning og tradisjonell bruk for urfolket i området. Det mener de ikke er ivaretatt. Hvem verner man for og hvem verner man mot? Vernet oppleves som en byrde for lokalbefolkningen.

I forhold til en ny parkering i starten av Lompolaveien er det utfordring med høye grøftekanter, slik at det ikke er mulig i dag å kjøre ut av veien uten å skade bilen. Er også enig om at det er bedre med tanke på snøforhold å ha parkeringen lengere inn enn foreliggende forslag.

Savner direktekontakt med nasjonalparkstyret. Det er behov for et mellomledd mellom styret og RU, som skal fungere som en kontaktperson. Styret har tidligere ikke hatt kjennskap til kulturen og området. Reindrifta har vært representert, men også den sjøsamiske kulturen må representeres. Det er vanlig med en leder i utvalg andre steder. En slik leder skal delta og gi informasjon til styret. Denne lederen vil ikke ha vedtaksmyndighet. Fremmer forslag om at Rolf Trygve Johnsen velges som leder for RU.

Mener styresammensetningen til nasjonalparkstyret ikke er riktig og at Porsanger kommune bør ha flertallet i nasjonalparkstyret. Det er viktig at nasjonalparkstyret fremmer forslag for en representant fra RU, men ikke begrenser henvendelsen slik at man ikke får inn ekstra representanter fra Porsanger kommune i tillegg.

Mener at det ikke er hjemmel i lov å kreve at det ikke skal kunne skje bruksendring på fritidshyttene i landskapsvernområdet.

Handlingsrommet til styret er innskrenket. Han har vært med fra starten av verneprosessen og fulgt utviklingen. Statsforvalteren var mye mer fleksibel og imøtekommende i en periode, men etter at styret har kommet inn har handlingsrommet endret seg.

Porsanger kommune er for restriktive når de ikke tillater bedriften til Thomassen å kjøre snøskuter i landskapsvernområdet på en bilvei som ikke er brøytet.

«Suffvårriveien» er ønsket punktutbedret, vedlikeholdt gjennom private midler, slik at den er bedre å kjøre på. Porsanger kommune utsteder tillatelser til bruk av ATV til private hytter her. Det er områder langs denne traseen som er bløt og har fått parallelle kjørespor. Ber nasjonalparkstyre vurdere å tillate det.

Det har tidligere blitt sendt inn dokumenter til nasjonalparkstyret som omhandler at Porsanger kommune innvilger 5-årige tillatelser til bruk av snøskuter som er fra 1996.

Mange av retningslinjene i forvaltningsplanen er unødvendig strenge og gir lite rom for skjønn og lokal forvaltning.

De har valgt å trekke tilbake kravet om asfalt på Lompolaveien, så lenge veien blir vedlikeholdt av staten.

Stabbursdalen grunneierforening, Rolf Trygve Johnsen:

Spør om hvordan nasjonalparkstyret håndterer besøkende. Han har møtt på turister som ikke hadde tilstrekkelig kunnskap om området og som etterspurte informasjon.

Innkjørselen til Lompolaveien bør i sin helhet flyttes lengere nord for å øke sikkerheten.

Da vernet ble foreslått var befolkningen positiv fordi det ville sikre at Stabburselva ble vernet for vassdragsutbygging. Men ved utvidelsen av vernet glemte Staten at det bodde folk i området. De har mistet arven etter sine forfedre ved at de ikke kan utnytte sine eiendommer lengere.

Har ikke Facebook eller Messenger og har ikke et stort ønske om å ta det i bruk.

Stabbursnes Naturhus og Museum, Gry Ingebretsen:

Det er ønsket at turistene kommer til Naturhuset for å få informasjon før de tar turen inn i nasjonalparken. De viderefremidler nødvendig informasjon til besøkende. Naturhuset kan tilby guiding, men det krever planlegging og forhåndsbestilling. Naturhuset har mulighet til å formidle om andre guiding-selskap som turister kan kontakte, hvis det opprettes et godt samarbeid mellom Naturhuset og de aktuelle selskapene.

Stabbursnes omegn bygde & turlag, Ann-Britt Birkeli:

Antall turistbedrifter kan nasjonalparkstyret velge å begrense.

Mener det bør kunne plantes i verneområdet. Blant annet har hun selv plantet poteter og hvitløk tidligere.

Det er ikke hyggelig å ha snøskuterkjøring nært et hjem eller en hytte, og ønsker derfor ikke mye snøskuterkjøring i verneområdet.

Naturvernforbundet/ Porsanger Guiding, Nils Roger Pettersen:

Hva innebærer delfinansiering i tiltaksprosjekter til nasjonalparkstyret?

Det er behov for et tettere bånd mellom RU og styret. Er det mulig for styret å bruke RU mer?

Sitter man ikke i dette utvalget til verneområdets beste? Man representerer vel ikke ubetinget kommunen, fylkeskommunen eller Sametinget, selv om man er foreslått til å forvalte området? Rådgivende utvalg er opprettet for forvaltning av parken, ikke brukeren. Man må sammenligne sin posisjon/rolle i RU som om man skulle ha vært medierer eller arbeider i en bedrift. Som representant i RU så representerer man ikke seg selv, men sin interessegruppe eller organisasjon, og skal bidra til forvaltning av verneområdet.

Foreslår at man velger ut representanter fra RU som blir valgt til medlem og vara i nasjonalparkstyret, at man øker styresammensetningen med én representant fra RU.

Naturvernforbundet/ Porsanger Guiding, Marit Holm Pettersen:

Er imot valg av en leder som skal representere så mange forskjellige brukerinteresser. Hun ser ikke hvordan dette kan gjennomføres når det ofte kan oppstå motstridende interesser fra forskjellige brukergrupper. Hvordan skal en person klare å ha oversikt over alle interessene,

formidle alle interessene og være objektiv ved alle motsetningene i hver en sak som fremmes fra hele RU. Dette krever mye tillit til den som blir valgt ut som leder. Det er flere representanter i RU som har mye fokus på egne interesser. Hun har tillitt til at styret med nasjonalparkforvalter kan gjøre en god jobb med å forvalte verneområdene uten en leder fra RU.

Hun foreslår opprettelse av en Messenger-gruppe eller gruppe på Facebook for å øke kommunikasjonen opp mot nasjonalparkstyret.

Det planlagte hyttefelt ble forkastet på til fordel for at dette er en nasjonalpark, hvor man ikke ønsker hyttefelt.

Er uenig i forslaget om at det skal tillates å fjerne furu som er plassert langs vei siden furuen er vernet.

At det ikke skal tillates beplantning i verneområdene er allerede bestemt i verneforskriftene.

Skiopplevelsen kan forringes av snøskuter om bedrifter får tillatelse til å frakte turister.

Stabbursdalen leirskole og adventure, Stabbursdalen lodge, Gjermund Thomassen:

Etterspør mandatet til en eventuell leder av RU.

Det er en stor økning i areal på fritidsbygg eller i kommunen. I landskapsvernområdet var det regulert for 15 nye hytter.

Det er forskjell på bygg når det gjelder utvidelser. F.eks. er 10 m² utvidelse av en gamle er mye, men det er det ikke for en fritidshytte.

Det er så mye annet verneområdene kan være om man ikke alltid kun skal ha fokus på forvaltningsplanens retningslinjer i hvert møte. Verneområdene er også et område for reiselivet, i tillegg til hytteeiere, lokalbefolkningen og reindrifta.

Ønsker å få endret verneforskriften eller opprettet en egen forskrift hvor turistbedrifter skal kunne få tillatelse til frakt av turister med snøskuter. Målet er å frakte turister som ikke kan gå selv. Dette tillates til Haldde-fjellet i Alta kommune, der har kommunen laget en egen forskrift på dette.

Hva med at det kunne tillates to snøskuterkjøredager per uke for å begrense aktiviteten slik at hytteeierne og andre brukere ikke ble utsatt for snøskuterstøy så ofte?

Mearrasiida, Ragnhild O. Eliassen:

Ved valg av en leder må det defineres et klart mandat og denne lederen må kunne handle objektivt på vegne av hele utvalget.

Hva skjer om man ikke får godkjent retningslinjene? Ender man opp uten en forvaltningsplan?

SNO, Daniel Boberg Leirbakken:

Suffvárri-traseen er ikke å anse som en vei.

Styremedlem, Robert Wilhelmsen:

En utvidelse av nasjonalparkstyret med å få inn et medlem og en vara fra Ru må vedtas gjennom endring av styrets vedtekter. Dette må gjøres gjennom en henvendelse til Miljødirektoratet.

Styremedlem, Grete-Liv Olaussen:

Mener at den viktigste rollen hun har i styret er å sørge for lokal forvaltning og ivaretagelse av lokalbefolkningen. Alle i Porsanger har lokal tilhørighet til verneområdene. Lokale interesser skal være førende så langt det lar seg gjøre. Det er viktig å ivareta historisk bruk og kultur. Styret tar imot direkte innspill og representerer lokalbefolkningen.

Styreleder, Mona Skanke:

En leder fra RU vil fungere som et mellomledd og ha deltakelse ved styrets arbeid. Denne lederen må høre med alle representantene i RU i aktuelle saker og bevare hele RU sin integritet.

Styret skal bli flinkere å holde RU orientert. Dette handler i sin helhet om tillit til styret, og styret har ønske om å lytte og høre på RU.

Styreleder foreslår å ha to møter med RU i året. Det er behov for et enkelt forum for å øke kommunikasjon opp mot RU. Det kan lages en facebook-gruppe hvor RU-medlemmer kan komme med innspill og tilbakemelding til nasjonalparkstyret.

Hun ønsker å ta med RU i avgjørelsene og avklare RU sine holdninger før styret går i forhandlinger mot Miljødirektoratet. Slik har RU mulighet til å påvirke forvaltningen av verneområdene direkte. Lokal forvaltning er viktig og prinsipiell. Blir kraftlinja lagt i verneområdet ser hun ikke nytten av vervet, hvor man er satt til å begrense små utbygginger til private grunneiere. Styret har utfordringer med å få til lokal forvaltning i forvaltningsplanen, selv om styret er prinsippsterk og fremmer lokale interesser. Derfor ønsker styret å bruke RU i sine forhandlinger. Miljødirektoratet har etterkommet litt, men ikke slik at styret kan si seg fornøyd. Det tilbys en fraktdag med snøskuter, men det er ikke nok når styret ønsker 16 turer i året for frakt av utstyr med snøskuter til private hytter. Hvilken påvirkning har denne økningen på 16 turene egentlig på vernet? Styret mener de ikke er urimelige.

Nasjonalparkstyret har lite midler og ressurser, og kun én forvalter. Det er ikke prioritert midler til drift og vedlikehold. På uttalelse om bruken av tildelte midler ønsker nasjonalparkstyret å henge seg på og uttale det samme som styrer i andre verneområder allerede har gjort.

Styreleder har som rolle å representere hele kommunen i dette styret, ikke bare deler av den. Det er vern som styret skal ivareta.

Med en vedtatt forvaltningsplan går forvaltningen av verneområdene bedre.

Besøk- og merkevarestrategien skulle lokke bedrifter til å tro at det var større muligheter for bedrifter til å utnytte området i sin bedrift. Det mener hun ikke er tilfelle.

Det er ønskelig med bærekraftig naturturisme som tar hensyn til miljøet.

Har personlig erfaring med at økt snøskuterkjøring kan virke negativt på de som bor i nærmiljøet det kjøres i, når kjøringen blir nærgående og ofte.

Det skjer frøspredning gjennom fôring av reinsdyr også, så da bør være mulighet for balanse om beplantning i verneområdet.

Innspillene fra Dilljåvre veilag, Stabbursdalen sameielag og Stabbursdalen grunneierforening vil styret ta med seg og behandle under et arbeidsmøte. Dette skal behandles og vurderes av styret før styret avgjør om innspillene skal jobbes videre med. Det må også vurderes hva som er mulig å etterkomme. Innspillene fra Dilljåvre veilag, Stabbursdalen sameielag og Stabbursdalen grunneierforening sendes ut til hele RU etter dette møtet.

Nasjonalparkforvalter, Karoline Salmila:

Ved valg av et kommunikasjonsmedium må den kunne brukes av alle som er representert i RU.

Forvalter informerer om merkevarestrategien, om opprettelsen av ny nettside for Stabbursdalen og planen om å utarbeide nye brosjyrer og infotavler. Forvalter ber om innspill fra RU til besøksstrategien.

Forvalter presenterer hvilke retningslinjer styret har for bruken av tildelte midler i verneområdene.

Forvalter skal kvalitetssikre at Den Norske turistforeningen sin aktivitet er innenfor formålet og har hjemmel i lovverket til sin aktivitet. Dette med tanke på at tilbakemeldingen er at foreningen ikke driftes så ulikt en turistbedrift.

Forvalter informerer at det i nasjonalparkstyre ikke tas hensyn til verne-areal-størrelsen til den enkelte kommune. Hver kommune får derfor kun én representant i et nasjonalparkstyre.

Parkeringsforslaget i starten av Lompolaveien er fremmet for å øke sikkerheten for besøkende. Forvalter ser for seg at innkjørselen kanskje bør flyttes lengere nord i tillegg til tilrettelegging med parkering på østsiden av E6. Dagens parkeringslomme bør omgjøres slik at det ikke blir mulig å parkere der, men kanskje tilrettelegges slik at man skal kunne gå dit for å speide utover Valdakmyra. Dette kan legges inn i kommunens arealplan.

Andre RU i andre verneområdestyrer har ikke valgt en leder.

Forvalter forklarer prosessen rundt endring av vernegrensen ved Čiekņālisjāvri. Miljødirektoratet har gjort en begrenset endring av vernegrensen slik at snøskuterløypen ikke kommer i direkte konflikt med vernegrensen. For at vernegrensen skal bli lagt rund langs vannkant på nordsiden av vannet må verneforskriften til behandling av Kongelig statsråd. Forvalter har fått tilbakemelding om at det først kan bli vurdert når alle verneforskrifter skal til gjennomgang samtidig.

Forvalter forteller beplantning ikke er tillatt og at den uønskede trearten gran har blitt fjernet i landskapsvernområde av nasjonalparkstyret.

Forvalter kommenterer at forskriften laget av Alta kommune om tillatelse til snøskuterkjøring opp til Haldde-toppen ikke er innenfor et verneområde.

VALG

Sakslista endres ved at man framskynder saken om valg av en leder til før drøfting av forvaltningsplanen. Dette fordi FeFos representant måtte dra kl. 19.30.

Nasjonalparkstyret og SNO deltok ikke i stemmegivningen. Glød Explorer AS og FeFo rakk ikke å være til stede under stemmegivningen. FeFo hadde likevel før stemmegivningen uttrykket at de ikke ønsket en leder for utvalget, men rakk ikke å ta ikke stilling til om det skulle jobbes for å få inn et fast medlem og vara i nasjonalparkstyret fra RU.

Det ble stemt om at det skulle velges ut representanter fra Rådgivende utvalg som skal velges til å sitte som et medlem og et varamedlem i Stabbursdalen nasjonalparkstyre.

Følgende stemte for å ha en egen representant i nasjonalparkstyret: - 7 Stemmer for

Rolf Trygve Johnsen, Geir Wulff, Hans Arne Wulff, Gjermund Thommassen, Ann-Britt Birkeli, Anne Lovise Næss Gaup og Nils Roger Pettersen.

Følgende stemte mot å ha en egen representant i nasjonalparkstyret: 3 Stemmer mot

Ragnhild O. Eliassen, Gry Ingebretsen, Marit Holm

Vedtak:

Stabbursdalen nasjonalparkstyre fremmer forslag for Miljødirektoratet om at vedtektene til nasjonalparkstyret endres slik at man får inn en representant (medlem og vara) i nasjonalparkstyret som velges i fra Rådgivende Utvalg.